

Справа № 405/889/26

2-о/405/15/26

РІШЕННЯ
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

16.02.2026 Подільський районний суд міста Кропивницького в складі:

головуючої судді: Шевченко І.М.

з участю секретарі: Мишевець Т.І.

розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Кропивницький в порядку окремого провадження цивільну справу за заявою ОСОБА_1 , заінтересована особа: Подільський відділ державної реєстрації актів цивільного стану у місті Кропивницькому Дніпровського міжрегіонального управління Міністерства юстиції України про встановлення факту смерті особи,-

В С Т А Н О В И В:

Заявник звернувся в суд з заявою, в якій просить встановити факт смерті громадянки України ОСОБА_2 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , (ПІН НОМЕР_1), уродженки села Темногайці, Шумського району, Тернопільської області, яка померла ІНФОРМАЦІЯ_2 в місті Довжанськ (раніше Свердловськ) Луганської області, Україна.

Заяву обґрунтовує тим, що померла ОСОБА_2 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , смерть підтверджується документами, що видані на території, яка є тимчасово не підконтрольною державній владі України внаслідок окупації, що підтверджується: довідкою про смерть № С-04441, виданою 19.12.2025, так званим «Свердловским городским отделом записи актов гражданского состояния департамента записи актов гражданского состояния Министерства юстиции Луганской Народной Республики»; свідоцтвом про смерть, серії НОМЕР_2 , виданим 19.12.2025 так званим «99400026 Свердловским городским отделом записи актов гражданского состояния департамента записи актов гражданского состояния Министерства юстиции Луганской Народной Республики».Його батько - ОСОБА_3 , ІНФОРМАЦІЯ_3 продовжує проживати у місті Свердловськ, Луганської області та не може виїхати з окупованої території російської федерації за станом здоров'я.

Оскільки документи, видані на тимчасово окупованій території України є недійсними згідно з чинним законодавством, він не може зареєструвати смерть матері у звичайному порядку та отримати свідоцтво державного зразка. Це перешкоджає реалізації його спадкових прав, що зумовлює необхідність звернення до суду для встановлення факту, який має юридичне значення.

Ухвалою суду від 13.02.2026 року заява прийнята до розгляду та відкрито провадження у справі за правилами окремого провадження.

Представники заявника та заінтересованої особи в судові засідання не з'явились, про час та місце слухання справи повідомлялись, представник заявника та представник заінтересованої особи надали суду заяви про розгляд справи без їх участі, представник заявника просить задовольнити заяву, представник заінтересованої особи не заперечує проти задоволення заяви ОСОБА_1 .

Суд, дослідивши матеріали справи та надавши їм правову оцінку, встановив такі факти та відповідні їм правовідносини.

Судом встановлено, що в м. Свердловськ (місто Довжанськ окуповане з 2023 року) Луганської області, ІНФОРМАЦІЯ_2 померла ОСОБА_2 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , що підтверджується копією паспорта померлої - громадянки України серії НОМЕР_3 , копією свідоцтва про смерть, виданого 99400026 Свердловським міським відділом записів громадянського стану департаменту записів актів громадянського стану Міністерства юстиції Луганської Народної республіки, актовий запис № 170259940002601542009 від 19.12.2025 року та довідкою про причину смерті № С-04441 від 19.12.2025 року про те, що причиною смерті ОСОБА_2 є хронічна недостатність кровообігу 150 та атеросклеротичний кардіосклероз 125.1.

Заявник є сином померлої ОСОБА_2 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , що підтверджується копією свідоцтва про його народження серії НОМЕР_4 , виданого 28.10.1978 року Темногайською сільською радою Шумського районного ЗАГСу Тернопільської області.

На даний час у заявника виникла необхідність у отриманні свідоцтва про смерть матері, але реалізувати права заявник не має можливості, так як вона померла на тимчасово окупованій території України, також не може отримати і медичний документ, який має бути прийнятий відповідним відділом РАЦС для здійснення реєстрації смерті тітки.

Аналіз документів, представлених заявником свідчить, що заявником для проведення державної реєстрації смерті не може бути надано документ, який би був законною підставою для проведення відповідної державної реєстрації.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», державна реєстрація смерті проводиться органом державної реєстрації актів цивільного стану на підставі: 1) документа встановленої форми про смерть, виданого закладом охорони здоров'я або судово-медичною установою; 2) рішення суду про встановлення факту смерті особи в певний час або про оголошення її померлою. Державна реєстрація смерті проводиться за останнім місцем проживання померлого, за місцем настання смерті чи виявлення трупа або за місцем поховання.

Відповідно до п. 7 ст. 1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (тимчасово окупована територія) - це частини території України, в межах яких збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Як зазначає заявник на даний час його батько - ОСОБА_3 , ІНФОРМАЦІЯ_3 продовжує проживати у місті Свердловськ, Луганської області та не може виїхати з окупованої території російської федерації за станом здоров'я.

Постановою Верховної Ради України «Про перейменування окремих населених пунктів та районів на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей» № 1351-УІІІ від 12.05.2016 року перейменовано населений пункт у Луганській області місто Свердловськ на місто Довжанськ.

Відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» датою початку тимчасової окупації російською федерацією окремих територій України є 19.02.2014 рік. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, окупованими російською федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією російської федерації) починаючи з 07.04.2014 року, з цієї дати, визначено Президентом України за поданням Міністерства оборони України, підготовленим на основі пропозицій Генерального штабу Збройних Сил України.

Указом Президента України № 32/2019 від 07.02.2019 року, відповідно до частини другої статті 1 Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» затверджено межі тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях та Перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях, місто Довжанськ (Свердловськ) є тимчасово окупованим містом у Луганській області.

У відповідності до частин 3, 4 ст. 49 ЦК України, державній реєстрації підлягають народження фізичної особи та її походження, громадянство, шлюб, розірвання шлюбу у випадках, передбачених законом, зміна імені, смерть. Реєстрація актів цивільного стану провадиться відповідно до закону. Народження фізичної особи та її походження, усиновлення, позбавлення та поновлення батьківських прав, шлюб, розірвання шлюбу, зміна імені, смерть підлягають обов'язковому внесенню до Державного реєстру актів цивільного стану громадян в органах юстиції в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до вимог ст. 315 Цивільного процесуального кодексу України суди розглядають справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення, зокрема (згідно з п. 8 цієї ж статті), справи про встановлення факту смерті особи в певний час у разі неможливості реєстрації органом державної реєстрації актів цивільного стану факту смерті. Зазначеною нормою передбачено, що в судовому порядку можуть бути встановлені факти, від яких залежить виникнення, зміна або припинення особистих чи майнових прав фізичних осіб, якщо законом не визначено іншого порядку їх встановлення. Згідно до п. 13 Постанови Пленуму Верховного суду України № 5 від 31 березня 1995 року «Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення» суд встановлює факт смерті за умови підтвердження доказами, що ця подія мала місце в певний час та за певних обставин. Рішення суду про встановлення факту, що має юридичне значення, не змінює собою документів, що видають зазначені органи, а є лише підставою для їх одержання.

Статтею 317 ЦПК України встановлено особливості провадження у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України. Заява про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою, може бути подана родичами померлого або їхніми представниками до суду за межами такої території України.

Судом береться до уваги практика Європейського суду з прав людини. Зокрема, це стосується висновків ЄСПЛ, зроблених у справах проти Туреччини («Loizidou V. Turkey», «Cyprus v. Turkey»), а також Молдови та Росії («Mozer v. the Republic of Moldova and Russia», «Ilascu and Others v. Moldova and Russia»), де, ґрунтуючись на Консультативному висновку Міжнародного суду (ООН) у справі Намібії ЄСПЛ наголосив, що першочерговим завданням щодо прав, передбачених Конвенцією, завжди має бути їх ефективна захищеність на території всіх Договірних Сторін, навіть якщо частина цієї території знаходиться під ефективним контролем іншої Договірної Сторони.

Згідно зі ст. 18 ЦПК України, судові рішення, що набрали законної сили, обов'язкові для всіх органів державної влади і органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, посадових чи службових осіб та громадян і підлягають виконанню на всій території України, а у випадках, встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, - і за її межами.

Відповідно до вимог ч.4 ст. 317 ЦПК України рішення суду підлягає негайному виконанню, його оскарження не зупиняє виконання вказаного рішення.

На підставі викладеного та керуючись ст. ст. 12, 17, 18, 76, 141, 259, 263-265, 315, 317 ЦПК України,-

У Х В А Л И В:

Заяву ОСОБА_1 , заінтересована особа: Подільський відділ державної реєстрації актів цивільного стану у місті Кропивницькому Дніпровського міжрегіонального управління Міністерства юстиції України про встановлення факту смерті особи задовольнити.

Встановити факт смерті громадянки України ОСОБА_2 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , (ПІН НОМЕР_1), уродженки села Темногайці, Шумського району, Тернопільської області, яка померла ІНФОРМАЦІЯ_2 в місті Довжанськ (раніше Свердловськ) Луганської області, Україна, причина смерті: хронічна недостатність кровообігу 150 та атеросклеротичний кардіосклероз 125.1, для подальшої реєстрації в органах державної реєстрації актів цивільного стану та отримання відповідного свідоцтва про смерть.

Судові витрати по справі віднести за рахунок держави.

Допустити рішення до негайного виконання.

Рішення може бути оскаржене протягом тридцяти днів з дня проголошення рішення. Апеляційна скарга подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції.

Рішення в повному обсязі виготовлено 16.02.2026 року.

Заявник: ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_4 , ПІН НОМЕР_5 , проживає: АДРЕСА_1 .

Заінтересована особа: Подільський відділ державної реєстрації актів цивільного стану у місті Кропивницькому Дніпровського міжрегіонального управління Міністерства юстиції України, м. Кропивницький, вул. Андрія Ліпатова, 10.

Суддя Подільського

районного суду

міста Кропивницького Ірина Миколаївна Шевченко